

[Poul Møller.]

hed; men vi er også rede til at samarbejde med andre for derved at bidrage vort til, at det danske folks konkurrenceevne kan udvikles, vore kulturværdier kan bevares og vor ungdoms dygtighed kan forøges. Disse mål er af så afgørende betydning, at gamle politiske modsætningsforhold — selv om det ærede medlem hr. K. B. Andersen søgte at give ny næring til disse i sine indledningsord — ikke for os er af en sådan karakter, at de skal stille sig hindrende i vejen for disse måls virkeliggørelse. Når dette er sagt, bør det for en ordens skyld tilføjes, at vi selysagt ikke på nogen måde vil føle os tilskyndet til at samarbejde om foranstaltninger, vi er imod, eller om opgaver, som vi mener bør løses af den enkelte borger. Der kan ikke trækkes veksler på vor forhandlingsvilje. Vi afgør selv, hvilke veksler vi vil endossere. Sådan må det naturligvis være, og sådan er det.

Helge Larsen: Det folketingsår, som nu er begyndt, vil på mange måder blive præget af det politiske forlig, som blev indgået i maj måned mellem regeringspartierne og de to store oppositionspartier. Virkningerne af de finanspolitiske indgreb begynder først nu i dette folketingsår rigtig at blive mærkbare, og dertil kommer, at der i forliget indgik beslutninger for hele indeværende finansår og opstilledes mål for det, som skulle gennemføres i næste finansår.

Vi står således på mange måder over for bundne opgaver, som skal løses inden for givne rammer, men den bundethed, vi føler vort arbejde er undergivet, ligger ikke blot i de aftaler, der udgjorde det politiske forlig, den ligger måske i lige så høj grad i den situation, der foreligger med forhandlingerne om medlemskab af fællesmarkedet. Vi har ikke i mange år kunnet føre politik uden hensyntagen til den internationale udvikling.

Formanden: Der må være mere ro i salen under forhandlingen.

Helge Larsen: Men denne afhængighed af tilhørsforhold til verden uden for vore grænser er i dag større end nogen sinde før. Den rækker ud over de europæiske samarbejdsbestrebelse til et virkelig verdens-

omspændende samarbejde. Jeg tror, at vi gør klogt i at gøre os denne afhængighed og denne bundethed ganske klar, både fordi den er det realistiske grundlag for vort arbejde, og fordi den også er udtryk for en stræben henimod et verdenssamfund i fred og samarbejde, en stræben, som der er megen forståelse for i det høje ting og i den danske befolkning. Man kan let påvise, at denne udvikling ikke nær altid tager de former, vi måske helst ser, og at der sker tilbageskridt nu og da; men det er nu engang et slidsomt arbejde at virkeliggøre et ideal; man må ofte bevæge sig frem ad veje, der ikke umiddelbart synes at føre til målet. Det givne er imidlertid, at holder man sig tilbage, fordi et og andet ikke passer én, oplever man ofte, at man forspilder chancen og kommer bagefter.

Opgaver, der ligger i det internationale europæiske samarbejdes udvikling og et storpolitisk forligs aftaler og planer — det er altså det, der i særlig grad præger det arbejde, vi står over for. Men bundethed af fælles opgaver forudsætter også et politisk samarbejde i det høje ting. Vi etablerede et sådant samarbejde mellem regeringspartier og opposition i sidste folketingsår. Jeg håber, det må kunne fortsættes også i denne samling. Det ligger i folkestyrets væsen, at grupper og partier må kunne samarbejde, og det ligger i den danske befolknings politiske opdeling, der længe har været sådan og formentlig længe vil forblive således, at intet enkelt parti har det fulde flertal. Mit parti har set det som en af sine opgaver at formidle et samarbejde i folketinget, både for at folkestyret kunne fungere og for at undgå en sådan skarp opdeling af befolkningen og af tinget, at et enkelt parti skulle få det absolutte flertal. Det radikale venstre mener, at det er tjenligst for alle, at handling kræver samarbejde, fremfor at handling kan dikteres af et stort parti til højre eller til venstre. Jeg bemærkede derfor også med interesse, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen på venstres landsmøde så stærkt fremhævede viljen til samarbejde ikke bare til højre, men navnlig også til den anden side i salen, til socialdemokratiet. Nu er jeg klar over, at jeg skal være forsigtig med at fortolke, men jeg tror ikke, jeg går for vidt, når jeg tager det som et godt varsel for samarbejds-